

ISSN 1330-061X
CODEN RIBAEGUDK: 639.2/.3(497.5)»2006«
Stručni članak

GOSPODARSKI RIBOLOV NA SLATKIM VODAMA REPUBLIKE HRVATSKE U 2006. GODINI

J. Suić, M. Šarić, Z. Homen, I. Jahutka, A. Mišura¹

Sažetak

Gospodarski ribolov na slatkim vodama u Republici Hrvatskoj reguliran je odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu i podzakonskim propisima koji se odnose na gospodarski ribolov, kao i ostalim podzakonskim propisima koji se odnose na najmanje dopuštene veličine riba, lovostaje i procjene štete nanese ribljem fondu. Regulirana su područja na kojima je dopušteno obavljanje gospodarskog ribolova, ribarski ispiti, povlastice za gospodarski ribolov, vrste i količine ribolovnih alata i opreme, godišnje ulovne kvote i dostava podataka o ulovu u gospodarskom ribolovu. Navedeni su svi podzakonski propisi koji reguliraju gospodarski ribolov, te su pobliže objašnjeni ključni pojmovi i aktivnosti. Obradeni su podaci o ulovu u gospodarskom ribolovu u godini 2006. te su stavljani u odnos prema propisanoj godišnjoj ulovnoj kvoti. Iz rezultata analize pojedinih odnosa ostvarenih ulova u ukupnom ulovu, kao i odnosa ulova pojedinih vrsta prema propisanoj godišnjoj kvoti ulova, razvidno je da ulov ni jedne vrste nije prešao propisanu godišnju ulovnu kvotu. S obzirom na relativno slab ulov, zaključeno je da korekcija propisanih kvota nije potrebna.

Ključne riječi: gospodarski ribolov, Zakon o slatkovodnom ribarstvu, godišnje ulovne kvote

UVOD

Gospodarski ribolov na slatkim vodama u Republici Hrvatskoj reguliran je odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu (NN, 106/01., 7/03., 174/04., 10/05. — ispravak i 49/05.—pročišćeni tekst), posebnim podzakonskim propisima koji se odnose na gospodarski ribolov, kao i ostalim podzakonskim propisima koji reguliraju najmanje dopuštene veličine riba, lovostaje i procjene šteta nanesenih ribljem fondu.

Mr. sc. Josip Suić, Mirjana Šarić, dipl. ing., mr. sc. Zlatko Homen, mr. sc. Irena Jahutka, mr. sc. Ante Mišura, Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, josip.suic@mps.hr

Gospodarski ribolov smije se obavljati samo na ribolovnom području rijeke Dunava od državne granice s Republikom Mađarskom do državne granice s Republikom Srbijom, na trima ribolovnim zonama i na ribolovnom području rijeke Save od državne granice s Republikom Bosnom i Hercegovinom do državne granice s Republikom Srbijom, na četirima ribolovnim zonama (NN, 2005a).

Fizičke i pravne osobe smiju obavljati djelatnost gospodarskog ribolova ako imaju povlasticu za gospodarski ribolov, ako je fizička osoba ili fizička osoba u pravnoj osobi stručno osposobljena za gospodarski ribolov ili ima djelatnike stručno osposobljene za gospodarski ribolov, te ako ribolovni alati i oprema za gospodarski ribolov upisani u povlasticu odgovaraju namjeni, vrsti i količini propisanoj odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Povlasticu za gospodarski ribolov daje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva na temelju javnog natječaja. Propisane su vrste i količina ribolovnih alata i opreme po povlastici, broj povlastica za gospodarski ribolov te količine i vrste ulova po povlastici (godišnje kvote ulova) kao i visina iznosa godišnje naknade za obavljanje gospodarskog ribolova. Ribari plaćaju naknadu ovlašteniku ribolovnoga prava u iznosu od 2.000,00 kuna za svaku ribolovnu zonu upisanu u povlasticu.

Završno, propisana je obveza dostavljanja podataka o ulovu u gospodarskom ribolovu (tjedni, mjesečni i godišnji ulov).

MATERIJAL I METODE

Obradeni materijal temelji se na podacima Uprave ribarstva Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, koji se odnose na gospodarski ribolov. U Ministarstvu se vode Upisnik o izdanim povlasticama za gospodarski ribolov i Upisnik o izdanim uvjerenjima o položenom ribarskom ispitu. Također se evidentiraju i podaci o ostvarenom ribolovnom naporu (izvještajno razdoblje, ribolovna zona, ukupna duljina mreža, ukupan broj vrša), podaci o ostvarenom tjednom ulovu izraženi u kilogramima (za šarana, soma, smuđa, štuku, deveriku, kečigu, linjka, jeza, bolena, ostale autohtone i alohtone vrste), kao i podaci o ostvarenom tjednom ulovu izraženi u komadima za gospodarski najvažnije vrste, a ribari su obvezni dostavljati i podatke o mjesečnom i godišnjem ulovu.

REZULTATI I RASPRAVA

Broj povlastica za gospodarski ribolov varira iz godine u godinu, i to zbog više razloga. Neki ribari odustaju od bavljenja ovom djelatnošću (zatvaraju obrte) zbog financijske neisplativosti, lošega zdravstvenog stanja ili im se obrti zatvaraju po službenoj dužnosti na temelju drugih propisa. Povlastice se oduzimaju

*Tablica 1. Količina ulova u gospodarskom ribolovu na Savi u 2006. godini po vrstama**Table 1. Amount of commercial fisheries catch on river Sava in 2006.*

Vrsta ribe — Fish species	Jedinica — Unit	Količina — Amount
Šaran — Carp	kg	53,00
	kom pcs	24,00
Som — Wels	kg	646,95
	kom pcs	355,00
Smuđ — Pikeperch	kg	380,60
	kom pcs	335,00
Štuka — Pike	kg	377,37
	kom pcs	250,00
Deverika — Bream	kg	2.107,86
	kom pcs	3.074,00
Kečiga — Sterlet	kg	15,55
	kom pcs	16,00
Linjak — Tench	kg	0,50
	kom pcs	1,00
Jez — Ide	kg	655,50
Bolen — Asp	kg	142,50
ostale autoht. vrste — Other autoch. sp.	kg	970,10
alohtone vrste — Aloch. sp.	kg	292,50

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

i na osnovi Zakona o slatkovodnom ribarstvu, ako ribar–ovlaštenik povlastice za gospodarski ribolov krši odredbe spomenutog zakona ili podzakonskih propisa.

S obzirom na gore navedeno, razvidno je da je proces dodjeljivanja povlastica i njihova oduzimanja dinamičan, a javni natječaj za dodjelu povlastica raspisuje se periodično, kad se pokaže interes fizičkih ili pravnih osoba za dodjelu slobodnih povlastica. Na temelju odredaba Naredbe o broju povlastica za gospodarski ribolov, količini i vrsti ulova po povlastici i visini iznosa naknade za obavljanje gospodarskog ribolova (NN, 2006) za rijeku Dunav određeno je ukupno 30 povlastica, a za rijeku Savu ukupno 10 povlastica. Dana 31. prosinca 2006. postojala je 21 povlastica za rijeku Dunav i 9 povlastica za rijeku Savu.

Objavom Pravilnika o gospodarskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (NN, 2005c) u ribolovnom području Drava–Dunav radi zaštite, razmnožavanja

*Tablica 2. Količina ulova u gospodarskom ribolovu na Dunavu u 2006. godini po vrstama**Table 2. Amount of commercial fisheries catch on river Dunav in 2006.*

Vrsta ribe — Fish species	Jedinica — Unit	Količina — Amount
Šaran — Carp	kg	1.461,50
	kom pcs	571,00
Som — Wels	kg	2.654,65
	kom pcs	626,00
Smuđ — Pikeperch	kg	1.299,50
	kom pcs	575,00
Štuka — Pike	kg	2.239,00
	kom pcs	1.004,00
Deverika — Bream	kg	5.320,50
	kom pcs	3.915,00
Kečiga — Sterlet	kg	191,50
	kom pcs	211,00
Linjak — Tench	kg	47,00
	kom pcs	30,00
Jez — Ide	kg	497,00
Bolen — Asp	kg	218,50
ostale autoht. vrste — Other autoch. sp.	kg	5.219,50
alohtone vrste — Aloch. sp.	kg	8.403,50

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

i migracije riba uvedene su dodatne zaštitne mjere, odnosno zabranjeno je obavljanje gospodarskog ribolova, kao i obavljanje športskog ribolova sukladno odredbama Pravilnika o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (NN, 2005b) u razdoblju od 1. veljače do 31. svibnja u Šarkanjskom, Zmajevačkom i Monjoroškom Dunavcu (ribolovna zona D1), Porićkom i Erdutskom Dunavcu (ribolovna zona D2) te u Iločkom Dunavcu (ribolovna zona D3). U preostalom dijelu godine gospodarski ribolov na navedenim Dunavcima smije se obavljati samo vršama–vrškama i vršama–senkerima.

Obradjeni su podaci o ulovu u gospodarskom ribolovu u godini 2006. na rijeci Savi (zone S1, S2, S3 i S4) i rijeci Dunavu (zone D1, D2 i D3) (Tablice 1 i 2), te su stavljani u odnos prema propisanoj godišnjoj ulovnoj kvoti.

S obzirom na činjenicu da tijekom godine 2005. propisana godišnja ulovna kvota po vrstama nije izlovljena u cijelosti, tijekom 2006. godine nije bilo potrebe za njezinim izmjenama (Suić i sur., 2006). Godišnja ulovna kvota

*Tablica 3. Odnos ulova u gospodarskom ribolovu na Savi u 2006. prema propisanoj kvoti**Table 3. The relationship between catch and quota on the river Sava in 2006.*

	Šaran — Carp	Som — Wels	Smuđ — Pikeperch	Štuka — Pike	Kečiga — Sterlet	ostale autoht. vrste — other autoch. sp.
kvota — Quota (kg)	1.160,0 0	2.320,00	1.388,00	990,00	123,00	33.797,00
ostvareni ulov — Catch (kg)	53,00	646,95	380,60	377,37	15,55	970,10
% od kvote — % of quota	4,57	27,89	27,42	38,12	12,64	2,87

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

*Tablica 4. Odnos ulova u gospodarskom ribolovu na Dunavu u 2006. prema propisanoj kvoti**Table 4. The relationship between catch and quota on the river Dunav in 2006.*

	Šaran — Carp	Som — Wels	Smuđ — Pikeperch	Štuka — Pike	Kečiga — Sterlet	Ostale autoht. vrste — other autoch. sp.
kvota — Quota (kg)	3.403,00	7.783,00	2.534,00	3.138,00	945,00	76.950,00
ostvareni ulov — Catch (kg)	1.461,50	2.654,65	1.299,50	2.239,00	191,50	5.219,50
% od kvote — % of quota	42,95	34,11	51,28	71,35	20,26	6,78

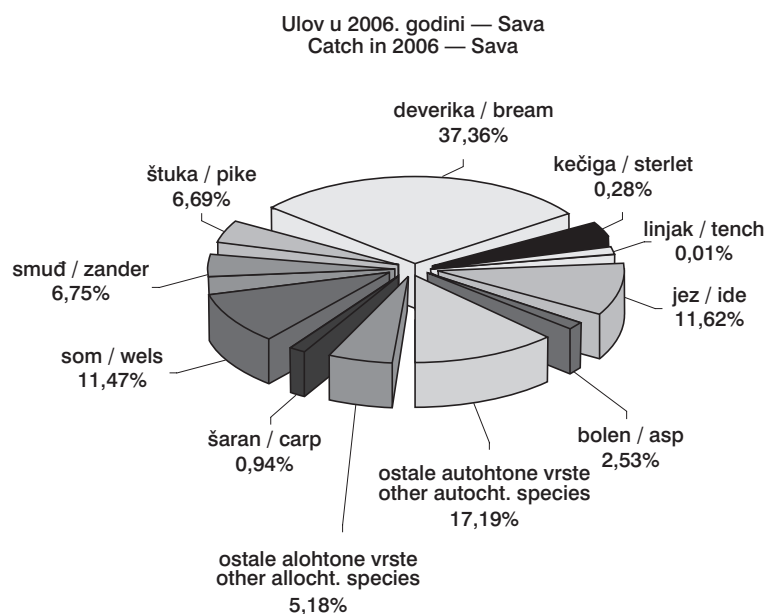
Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

ukupno iznosi 42 814,00 kg za rijeku Savu (1 160,00 kg šarana, 2 320,00 kg soma, 1 388,00 kg smuđa, 990,00 kg štuke, 123,00 kg kečige te 33 797,00 kg ostalih autohtonih vrsta), (Tablica 3), a 101 983,00 kg za rijeku Dunav (3 403,00 kg šarana, 7 783,00 kg soma, 2 534,00 kg smuđa, 3 138,00 kg štuke, 945,00 kg kečige te 76 950,00 kg ostalih autohtonih vrsta), (Tablica 4).

Glede zastupljenosti pojedinih vrsta u ukupnom ulovu u godini 2006., dominantna vrsta u ulovu na rijeci Savi je deverika (37,36 %), a po zastupljenosti slijede ostale autohtone vrste (17,19 %), jez (11,62 %), som (11,47 %), smuđ (6,75 %), štuka (6,69 %), alohtone vrste (5,18 %), bolen (2,53 %), šaran (0,94

Ribarstvo 66, 2008, (1), 17—24

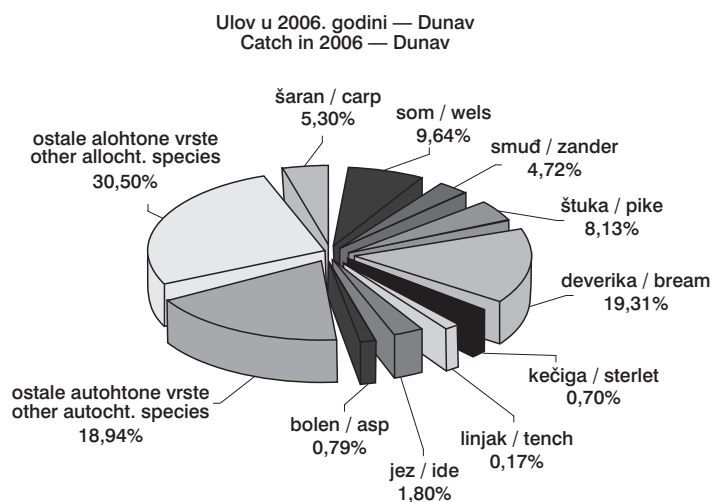
J. Suić i sur.: Gospodarski ribolov na slatkim vodama RH u 2006. godini

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

Grafikon 1. Udjeli pojedinih vrsta u ukupnom ulovu u gospodarskom ribolovu na Savi u 2006.

Graph 1. Percentage of some species in the total commercial fisheries catch on river Sava in 2006.

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava ribarstva
Source: Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Fisheries Directorate

Grafikon 2. Udjeli pojedinih vrsta u ukupnom ulovu u gospodarskom ribolovu na Dunavu u 2006.

Graph 2. Percentage of some species in the total commercial fisheries catch on river Dunav in 2006.

%), kečiga (0,28 %) i linjak (0,01 %). Struktura zastupljenosti pojedinih vrsta u ukupnom ulovu na rijeci Dunavu nešto je drukčija. U ulovu na rijeci Dunavu dominantne su alohtone vrste (30,50 %), a slijede ih deverika (19,31 %), ostale autohtone vrste (18,94 %), som (9,64 %), štika (8,13 %), šaran (5,30 %), smuđ (4,72 %), jez (1,80 %), bolen (0,79 %), kečiga (0,70 %) i linjak (0,17 %) (Grafikoni 1 i 2).

ZAKLJUČAK

Iz rezultata analize pojedinih odnosa ostvarenih ulova u ukupnom ulovu, kao i odnosa ulova pojedinih vrsta prema propisanoj godišnjoj kvoti ulova, razvidno je da ulov ni jedne vrste nije prešao propisanu godišnju ulovnu kvotu.

Na rijeci Savi najveći postotak od propisane kvote ostvaren je pri ulovu štuke (38,12 % od kvote), a najveći postotak od propisane kvote na rijeci Dunavu ostvaren je također pri ulovu štuke (71,35 %). S obzirom na relativno slab ulov, zaključeno je da korekcija propisanih godišnjih kvota po vrstama nije potrebna.

Summary

COMMERCIAL FRESHWATER FISHERIES IN REPUBLIC OF CROATIA IN 2006

J. Suić, M. Šarić, Z. Homen, I. Jahutka, A. Mišura¹

Commercial freshwater fisheries in Republic of Croatia is regulated according to the Freshwater Fisheries Act (2001) and special sub-acts regarding commercial freshwater fisheries, as well as other sub-laws which deal with fish sizes, no-fishing periods and estimation of damages on fish stocks. Subjects of regulations are the areas for commercial fisheries, commercial fishermen exams, fishing permits, fishing tools and gear, yearly allowed catch quotas and catch data delivery. All the sub-acts are presented, as well the explanations of the key terminology and activities. The commercial fisheries catch data for 2006. were collected, analyzed and finally interacted to the yearly allowed catch quotas. According to the results of the analysis of particular interactions of catch/total catch, as well as the interaction between particular fish species and yearly allowed catch quotas, it is obvious that none of the fish species abundancies did not reach the yearly allowed catch quota. Considering

Josip Suić, M. Sc. Biol., Mirjana Šarić, B. Sc. Agr, Zlatko Homen, M. Sc. Biol, Irena Jahutka, M. Sc. Agr., Ante Mišura, M. Sc. Agr. ¹Fisheries Directorate, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, josip.suic@mps.hr

relatively poor catch, there is no need for correction of the yearly allowed catch quotas.

Key words: commercial fisheries, Freshwater Fisheries Act, yearly allowed catch quotas.

LITERATURA

NN (2005a): Naredba o granicama ribolovnih područja i ribolovnih zona za športski i gospodarski ribolov (»Narodne novine«, br. 82/05).

NN (2005b): Naredba o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu (»Narodne novine«, br. 82/05).

NN (2005c): Pravilnik o gospodarskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (»Narodne novine«, br. 82/05).

NN (2006): Naredba o broju povlastica za gospodarski ribolov, količini i vrsti ulova po povlastici i visini iznosa naknade za obavljanje gospodarskog ribolova (»Narodne novine«, br. 91/03, 1/06).

Suić, J., Homen, Z., Jahutka, I., Šarić, M., Mišura, A. (2006): Gospodarski ribolov na slatkim vodama Republike Hrvatske u 2005. godini. Zbornik radova IV. nacionalnog znanstveno–stručnog savjetovanja s međunarodnim sudjelovanjem »Ribarski dani Osijek«, 08. lipnja 2006., 5–13.

Zakon o slatkovodnom ribarstvu (»Narodne novine«, br. 106/0, 7/03, 174/04, 10/05–ispravak i 49/05–pročišćeni tekst).

Primljeno:29.10.2007.

Prihvaćeno:3.3.2008.